

Historien Sverige går uden om –

Per-Olof Johansson, DK

Svenske kurvemagere i Lillerød, Danmark 1933

Vi diskuterer danskhed – er jeg ny- eller gammeldansk? Er Margrethe II nydanser? Tænk dig hende komme til Sverige og blive mødt med et ”Välkommen hem”. Mon ikke hun ville blive temmelig pikeret og nærmest fornærmet. Hendes hjem er Danmark. Men er det ikke sådan, vi tænker om de mange, hvis forældre og bedsteforældre kommer fra et andet land: Deres sande hjem er et andet sted. Selvfølgelig skal historien skrives. Men det skal ikke medføre, at vi pådattes en nationalitet, slægten netop har givet afkald på. På den anden side altså: Vor historie skal ikke glemmes.

Min mor blev født i Sverige 1903, indvandret til Danmark 1920.

Min fars forældre, født i Sverige midt i 1800-tallet, kom til Danmark 1902 efter ti år i Wolgast i Pommern.

Mine slægtsbånd til Sverige er noget tættere, end hvad der gælder de USA-borgere, som deltager i SVT's serie 'Allt för Sverige'. Disse bliver hilst med et muntert 'Welcome home' af Anders Lundin. Nok lidt morsomt ment, men når man overværer deltagernes känslösvall, forstår man, at de tager det ganske alvorligt. Der er ikke noget i vejen med de slægtshistorier, redaktionen har forberedt, de er spændende, selvom deltagernes tårer over de henfarnes slægters genvordigheder virker lidt overspændt, dog ægte nok. De har nok nogle festlige dage i øvrigt – konkurrencerne var jeg gerne foruden.

Jeg sætter mig selv i rollen – for også jeg har interesseret mig for min slægts fortid i Sverige. Danmark er nærmere, kontakten har aldrig været helt afbrudt, jeg taler en slags svensk, jeg mangler simpelthen at være blevet udsat for samme chokeffekt som deltagerne i 'Allt för Sverige'.

En af min brødre, Kurt har et sted skrevet, at han mere og mere følte sig som svensker. Han døde sidste år, jeg ville gerne have spurgt ham, hvad han kunne mene med det. Rent statistisk har min kontakt med Sverige nok været tættere end hans, men jeg kunne da ikke finde på af den grund at 'føle' mig som svensk. Jeg er dansker, det ved jeg, uden jeg dog ved, hvad det er, at 'føle' det. I hvert fald: jeg ville føle det højst malplaceret, hvis nogen i Sverige skulle finde på at byde mig velkommen med noget der ligner 'Welcome home'. At jeg er barn af indvandrere kan intet ændre, men gør mig ikke svensk. Kurt ændrede måske standpunkt med tiden, for fra at gøre lidt grin med at jeg kaldte os indvandrere, blev det altså til, at han selv mere og mere følte sig som – svensker.

Dansk litteratur om svensk indvandring til Danmark er ikke stor, selvom indvandringen var det i forhold til landets størrelse, men den findes. Richard Willerslevs arbejde fra 1983 'Den glemte indvandring' danner i så henseende skel. Lokalhistoriske arkiver i Storkøbenhavn har udgivet bogen om svenskere på Københavnsegnen i 300 år 'Over Øresund før Broen' i 2000. Selv har jeg i al beskedenhed bidraget ved at skrive om 'En tid med spånkurve' 2009 om det prægnante – skønt lille – svenske miljø, der opstod her i Lillerød nord for København omkring fremstillingen af spånkurve efter svensk/skånsk mønster. Men hvor er svenskernes indsats? Er det kun udvandring til USA og Canada, der er interessant? Hvorfor går de udenom vores historie? Er det lidt for pinligt for 08'erne, at Sverige har været i en situation, hvor svenskerne i stort tal måtte rejse til Danmark for at finde til føden, da hjemlandet ikke kunne løse opgaven? Javist – Immigrantmuseet i Växjö havde en udstilling om emnet for flere år siden - men en svale gør ingen sommer.

Keramisk relief på Allerød Rådhus med indvandrede skåninger. (*Eigil Hinrichsen*)

